

ΦΟΙΒΟΣ

ΕΠΙΜΗΝΙΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΑΣ,

ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΧΕΙΡΟΥ
ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΝ ΕΛΛΕΙΨΕΙ ΙΑΤΡΟΥ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΠΥΡΡΑ

Ἑτησία συνδρομὴ φράγκα 3. Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν 3,50 Προπληρωτέας

ΕΤΟΣ Θ'. — Ἐρ' Ἀθήραις τῇ 1 Ἀπριλίου 1887. — Ἀριθ. 5.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περὶ οἰνοπνεύματος, δράσεως, λέμφου, κυκλοφορίας, ὀσφυαλγίας, εἰλεσαλγίας, ἀγκυλώσεως, ἰδρωτικῶν φαρμάκων, Σαλικυλάτου, παχυμύρων, ὀσπῶν βοός. Διάφορα.

Α'. ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΙΕΙΝΗ

Περὶ τῆς θεραπευτικῆς χρήσεως τοῦ οἰνοπνεύματος,
καὶ τῶν ἐκ τούτου ποτῶν.

Ἀπὸ τίνος χρόνου γίνεται παρ' ἡμῖν χρήσις οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, ἰδίως τοῦ Κονιάκ καὶ ἄλλων, πρὸς θεραπείαν νόσων καὶ μά-
λιστα φλογιστικῶν, ὡς ἐστὶν ἡ πνευμονία, κλπ. Ἡ τοιαύτη παρ'
ἡμῖν καὶ ἐν γένει παρὰ τοῖς θερμοῖς κλίμασι χρήσις τῶν τοιούτων
ποτῶν οὐ μόνον δὲν ἐπιφέρει ὠφελείας, ἀλλὰ καὶ βλάβας, καὶ ἀτυ-
χεῖς θεραπείας.

Πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἰδεῶν τούτων δὲν φέρουмен μόνον τὴν πεῖ-
ραν, ἥτοι τ' ἀποτελέσματα τῆς χρήσεως, περὶ ἧς διελάβομεν ἐν τῷ
προηγούμενῳ φύλλῳ σελ. 59, ἀλλὰ καὶ τὴν θεωρίαν φυσιολογικῶς
καὶ χυμικῶς· ὅρα Φοῖβον ἔτους Ζ' σελ. 84.

Πάντα τὰ φάρμακα, ὡς καὶ πᾶν χρήσιμον πρὸς τροφήν, ἐνεργοῦσιν
ἐπὶ τοῦ διοργανισμοῦ διὰ τῶν νεύρων. Τὰ δὲ νεῦρα εἰσὶ δύο εἰδῶν
νεῦρα κινήσεως καὶ νεῦρα αἰσθήσεως. Ἐκ τῶν φαρμάκων τὰ μὲν
ἐνεργοῦσιν εἰδικώτερον ἐπὶ τῶν νεύρων τῆς κινήσεως καὶ καλοῦνται

τονικά· τὰ δὲ ἐπὶ τῶν νεύρων τῆς αἰσθήσεως καὶ καλοῦνται **διεγερτικά·** τινὰ ἐνεργούσι καὶ ἐπ' ἀμφοτέροις. Τὰ κινήσεως νεῦρα ἐπενεργούσιν ἐπὶ τῶν μυῶν, τῶν ὁποίων τὴν δύναμιν αὖξουσιν ἢ ἐλαττοῦσι κατὰ τὰ ρηθέντα.

Τὸ οἰνόπνευμα θεωρούμενον χυμικῶς συνίσταται ἐξ ἄνθρακος, ὕδρο- γόνου καὶ ὀξυγόνου ὑπὸ ἀναλογίαν μερῶν 52 ἄνθρακος, 13 ὕδρο- γόνου καὶ 35 ὀξυγόνου· ἐμπεριέχει ἀτμούς ὕδατος, καὶ διὰ τοῦτο ἔχει ὀξυγόνον· ἄνευ ὕδατος συνίσταται μόνον ἐξ ἄνθρακος καὶ ὕδρο- γόνου. Εἰσαγόμενον εἰς τὸν διοργανισμόν ἐπιφέρει τόνωσιν τῶν νεύ- ρων καὶ δύνανται εἰς τοὺς μῦς, ὅταν δίδωται ὑπὸ μικρὰν δόσιν. Ὅταν ὁμως δοθῇ ὑπὸ μεγάλην δόσιν, ἐπιφέρει τ' ἀντίθετον : ἀτονίαν τῶν νεύρων καὶ χαλάρωσιν τῶν μυῶν.

Πάντα γὰρ τὰ φάρμακα δύο ἐνεργείας ἔχουσι πρώτην καὶ δευ- τέραν· ἡ δευτέρα εἶναι ἀντίθετος τῆς πρώτης· ἡ ὑπερβολὴ τῆς το- νώσεως ἐπιφέρει χαλάρωσιν. Ἡ ὑπερβολὴ τῆς αἰσθήσεως ἐπιφέρει ἀναισθησίαν· τ' ἀποτελέσματα ταῦτα γίνονται ἀναλόγως τοῦ πο- σοῦ τῆς χρήσεως.

Ὅθεν τὰ τονικά ὑπὸ μικρὰν δόσιν εἰσὶ τονικά (δυναμωτικά), ὑπὸ μεγάλην ἀτονικά (χαλαρωτικά)· τὸ ὅμοιον καὶ διὰ τὰ διε- γερτικά.

Ἀλλὰ ποία τις ἐστὶν ἡ μικρὰ δόσις ;

Αὕτη ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς συνηθείας, ἐκ τοῦ κλίματος, ἐκ τῆς ἰδιο- συγκρασίας κλπ.

Τὰ τονικά συνεχῶς λαμβανόμενα ὑπὸ τὴν αὐτὴν δόσιν καὶ κατ' ὀλίγον ἔνεκον τῆς ἐξέως ἀποστεροῦνται τῆς δυνάμεώς των καὶ οὐδὲν ἐπιφέρουσιν· ἄνάγκη λοιπὸν αὖξήσεως τῆς δόσεως. Οὕτω διὰ τῆς ἐξέως αὖξάνουσιν αἱ δόσεις εἰς μέγα ποσὸν ὅπως ἐπέλθῃ τόνωσις· ἐν ᾧ εἰς τὸν μὴ ἔχοντα ἔξιν, τὸ μέγα τοῦτο ποσὸν ληφθὲν φέρει χαλάρωσιν. Διὰ τοῦτο οἱ οἰνοπόται ἵνα τονωθῶσιν αἱ τρέμουσαι χεῖρες των πρέπει νὰ πῶσι μέγα ποσὸν οἴνου.

Τὸ οἰνόπνευμα, ὡς καὶ πάντα τὰ σώματα τὰ συνιστάμενα χυμι- κῶς ἐξ ἄνθρακος καὶ ὕδρογόνου ὡς εἰσὶ τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ γλυκέα κλπ., ἐκτὸς τῆς ρηθείσης ἐνεργείας αὐτοῦ ἐπὶ τῶν νεύρων συντελεῖ μέγαν καὶ πρὸς τὴν παραγωγὴν τῆς ζωικῆς θερμότητος. Πινόμε- νον ὑπὸ μείζονα δόσιν καὶ ἀπορροφούμενον ἐν τῷ στομάχῳ ἔρχεται εἰς τὰς φλέβας, καὶ διὰ τῆς κυκλοφορίας φέρεται εἰς τοὺς πνεύμονας, ἐνθα διὰ μυστηριώδους δυνάμεως ἀποτυπύεται εἰς ἄνθρακα καὶ ὕδρογόνον, καὶ ὁ μὲν ἄνθραξ ἐνοῦται μετὰ μεγάλου μέρους τοῦ ὀξυγόνου τοῦ εἰσπνεομένου ἀέρος καὶ ἀποτελεῖ ἀνθρακικὸν ὀξύ-

τὸ ὁποῖον ἐξέρχεται διὰ τῆς ἐκπνοῆς· τὸ δὲ ὕδρογόνον ἐνοῦται μετὰ μέρους τοῦ ὀξυγόνου τοῦ ἀέρος καὶ ἀποτελεῖ ὕδωρ, τὸ ὁποῖον ὑπὸ ἀτμούς ἐξέρχεται ἐκ τῶν πνευμόνων ὡσαύτως διὰ τῆς ἐκπνοῆς.

Ἐκ τῆς χυμικῆς ταύτης ἐργασίας ἐν τοῖς πνεύμοσι παράγεται ἡ ζωικὴ θερμότης, ἄνευ τῆς ὁποίας ζωὴ ἀνθρώπου οὐ δύναται γε- γέσθαι. Τὸ μέγεθος τῆς ζωικῆς θερμότητος πρὸς ζωὴν εἶνε +37⁰ καὶ ἀπαιτεῖται ἱκανὴ ποσότης τοιαύτης θερμότητος καθ' ὅλον τὸ σῶμα· διότι, ἐὰν ἡ ποσότης αὕτη ᾔνε μικροτέρα ἢ μεγαλειτέρα, ἡ ζωὴ πά- σχει καὶ ἀναλόγως τῇ ὑπερβολῇ ἢ τῇ μειώσει καταστρέφεται. Εἰς τὰ ψυχρὰ κλίματα ὁ περιβάλλων ἀὴρ τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι πολὺ ψυχρὸς, ἀφαιρᾷ πολὺ ποσὸν ζωικῆς θερμότητος ἐκ τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου, ἐπομένως εἶναι ἀνάγκη παραγωγῆς ἐν τῷ σώματι μείζο- νος ποσοῦ ζωικῆς θερμότητος ὅπως ἀντικαθίσταται ἡ ἀφαιρουμένη ἐκ τοῦ περιβάλλοντος ψυχρός. Ἵνα αὕτη παραχθῇ πρέπει νὰ εἰσαχθῇ ποσὸν ὕλης, συντελουσῆς πρὸς παραγωγὴν περισσοτέρου ποσοῦ ζωί- κης θερμότητος. Ταύτην παράγει καὶ προχειρότερον ποιεῖ ἡ πόσις οἰνοπνεύματος, οἰνοπνευματούχων ποτῶν, καὶ τῶν παρομοίων, ἀνα- λόγως τῷ κλίματι.

Εἰς τοὺς ψυχροὺς λοιπὸν τόπους ἀπαιτεῖται πόσις οἰνοπνεύματος πλείονος ἢ εἰς θερμούς· διότι εἰς τούτους ἡ ζωικὴ θερμότης δὲν ἀφαιρεῖται μέγαν ποσὸν ἐκ τοῦ περιβάλλοντος ἀέρος, ὡς ὄντος τοῦ ἀέ- ρος ἄρκετὰ θερμοῦ.

Διὰ ταῦτα εἰς τὰ ψυχρὰ κλίματα ἡ πόσις τοῦ οἰνοπνεύματος καὶ τῶν πνευματούχων ποτῶν γίνεται μεγάλη· καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἀν-θρώπου ἀνέχεται ταῦτα καὶ τὰ ἐπιζητεῖ.

Ἀλλ' ἐκ τῆς μεγάλης ταύτης δόσεως καὶ χρήσεως τὰ νεῦρα τῆς κι- νήσεως τονοῦνται καὶ αὖξεται τὸ ποσὸν τῆς ζωικῆς θερμότητος. Ἐν ᾧ ἐκ τῆς μικρᾶς δόσεως οὐδόλως τονοῦνται. Ἐν τοῖς θερμοῖς ὁμως γίνονται τ' ἀντίθετον ἐκ τῆς μεγάλης δόσεως χαλαροῦνται καὶ ἐκ τῆς μικρᾶς τονοῦνται.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, λογικῶς ἐξάγονται τάδε τὰ συμπερά- σματα :

Ἡ μικρὰ δόσις τοῦ οἰνοπνεύματος εἰς τοὺς μὴ ἔχοντας ἔξιν καὶ εἰς τοὺς κατοίκους τῶν θερμῶν κλιμάτων τονίζει τὰ νεῦρα καὶ ἐν- ισχύει τοὺς μῦς. Ἡ μεγάλη δόσις ἀτονίαν καὶ χαλάρωσιν ἐπιφέρει, αὖξάνουσα δὲ τὴν ζωικὴν θερμότητα ἐπιφέρει ὑπερβολὴν ταύτης καὶ βλάβης· «πᾶσα γὰρ ὑπερβολὴ βλαβερὰ ἐστίν.»

Ἐν φλογιστικῇ νόσῳ, ὡς ἐστὶν ἡ πνευμονία, καθ' ἣν φύσει ἡ ζωικὴ θερμότης αὖξεται κατὰ βαθμὸν καὶ ποσόν, καὶ ἀπαιτεῖται πρὸς θε- ραπείαν ἐλάττωσις τῆς ὑπερβαλλούσης ζωικῆς θερμότητος, τὸ Κο-

νιὰν ὄν, ἰσχυρὸν οἰνόπνευμα, πινόμενον ἐν φλογιστικῇ νόσῳ αὖξει μεγάλως τὴν ζωϊκὴν θερμότητα καὶ οὐ μόνον οὐ τονίζει, ἀλλὰ καὶ χαλάρωσιν ἐπιφέρει καὶ μάλιστα μὴ προὔπαρχούσης ἔξεως. Ἡ χρῆσις λοιπὸν τούτου καὶ τῶν παρομοίων ποτῶν ἐν τοῖς θερμοῖς κλίμασιν εἶνε ἐπιβλαβὴς καὶ καταστρεπτικὴ, γιγνομένη ἐν νόσῳ καὶ μάλιστα φλογιστῇ· οἱ δὲ πιθηκικῶς μεταχειριζόμενοι τὸ Κονιάκ ὡς ἱατρικόν, μιμούμενοι τοὺς βορείους, καὶ τοὺς κατὰχρησιν τούτου ποιοῦντας, οὐ φιλοσοφοῦσιν.

Πᾶς ἱατρός καὶ πᾶς ἄλλος νοῦν καὶ κρίσιν ἔχων ὀφείλει νὰ φιλοσοφῇ, νὰ μελετᾷ, νὰ διερευνᾷ, καλῶς καὶ εὐκρινῶς τὰς ιδιότητες καὶ τὴν φυσιολογικὴν ἐνέργειαν παντὸς φαρμάκου καὶ πάσης τροφῆς, ἄνευ τούτων πιθηκίζει, ἐνεργεῖ κατὰ μίμησιν, ὡς ποιοῦσιν οἱ ἐμπειρικοί, ἡ δὲ μίμησις εἰς τὰ τοιαῦτα εἶναι ἐπισηφαλὴς· διότι γίγνεται ἐπὶ ὅλως διαφόρων κλιμάτων καὶ ἔξεων.

Πρέπει νὰ μορφωθῇ ἱατρικὴ κατὰ τὸ κλίμα καὶ ὅχι τυφλὴ μμητικὴ.

Ἐν συνόλῳ εἰπεῖν τὸ οἰνόπνευμα ἐπανειλημμένως διδόμενον εἰς τοὺς μὴ ἔξιν ἔχοντας, εἶνε χαλαρωτικόν (ἀτονικόν), καὶ ἐλαττώνει τὴν ζωϊκὴν δύναμιν ἐν τοῖς θερμοῖς κλίμασιν, ἥτις φύσει ἐλαττοῦται ἐν νόσῳ. Αἱ δὲ νόσοι ἐν τοῖς θερμοῖς κλίμασιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἔχουσιν ἥθος ἀτονικόν. Ὅθεν ἡ τονωτικὴ θεραπεία προσφυῶς ἐφηρμωσμένη ἐπιτυχάνει μᾶλλον.

Β'. ΥΓΙΕΙΝΗ ΕΚΑΣΤΩ

Περὶ ὁράσεως ὑγιεινῶς (συνέχεια).

Ὁ πταρμός παύει ἢ ἐλαττοῦται ἂν ἐν τῷ πταρνύεσθαι τρίψωμεν τὸν ὀφθαλμόν. Ἐὰν ἀπαξ πταρνυσθῇ τις καὶ ἐμβλέψῃ πρὸς τὸν ἥλιον, ὁ πταρμός αὖζεται.

Ὁρῶμεν ἀκριβέστερον διὰ τοῦ ἐνὸς ὀφθαλμοῦ ἢ διὰ τῶν δύο· ὡσαύτως διὰ τοῦ ἐνὸς ὀφθαλμοῦ ὁρῶμεν περισσότερον τὴν εὐθεῖαν γραμμὴν.

Ὁ καπνός, καὶ μάλιστα, ὁ τῆς συκῆς, ὡς καὶ ὁ ἀτμός τοῦ κοπτομένου κρομμύου, δακρύει καὶ ἐρεθίζει τοὺς ὀφθαλμούς ἀβλαβῶς μὲν ἂν ὀλίγον διαρκῇ, ἐπιβλαβῶς δὲ ἂν ἐπὶ πολὺ οἱ ὀφθαλμοὶ καπνίζονται. Μόνον ὁ ἄνθρωπος προσβάλλεται τοὺς ὀφθαλμούς ἐκ τοῦ καπνοῦ, τὰ ζῷα οὐ. Οἱ ὀφθαλμοὶ ἐρυθροῦνται, ὅταν τις ὀργίζεται, τὰ δὲ ὦτα ἐρυθροῦνται, ὅταν τις αἰτχύνεται.

Οἱ ἐκ γενετῆς τυφλοὶ γαλακτοὶ οὐ γίνονται.

Οἱ μύωπες γράφουσι μικρὰ γράμματα, καίτοι μὴ καλῶς ὁρῶσι· τινὲς παθόντες ἐξ ὀφθαλμίας ἀπέκτησαν τὴν ὄρασιν ὀξυτέραν. Τὸ γυμνάζεσθαι πρὸς τὴν ὀξυωπείαν οὐδόλως ὠφελεῖ· μᾶλλον βλάπτει.

Ἡ ὄρασις φέρει σημαντικὰ ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς διανοίας καὶ τῶν ἠθικῶν παθῶν. Αἰμοδοιοῦμεν, ὅταν βλέπωμεν τρώγοντας λεμόνιον ἢ ὀξυνόν τι, καὶ ἡ σίελος ρέει.

Κυρίως τρία χρώματα διακρίνονται τῶν ὀφθαλμῶν: μέλαν, αἰγωπὸν καὶ γλαυκόν. Οἱ λευκοὶ ἄνθρωποι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἶνε γλαυκοί· τοιοῦτοι εἰσὶν οἱ βόρειοι. Μόνον ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὴν μικροτέραν ἀπόστασιν μεταξὺ τῶν δύο ὀφθαλμῶν. Οἱ δὲ περισσότερον ἔχοντες ἀπέχοντας ἀπ' ἀλλήλων τοὺς ὀφθαλμούς ζώδεις εἰσὶν.

Ὁ ἀριστερὸς ὀφθαλμός κλείει περισσότερον τοῦ δεξιοῦ. Ὁρῶμεν καλεῖτερον, ὅταν προτείνωμεν τὴν χεῖρα πρὸς τὸ φῶς τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς φλογός.

Τὸ μέτριον φῶς εἶναι ὑγιεινότατον. Καθίστησι συμπαγεῖς τὰς τοῦ ἀνθρώπου σάρκας· παρέχει εὐχροίαν προσώπου, ζωογονεῖ τὸν στόμαχον, ἡ πέψις γίνεται καλῶς καὶ διευκολύνεται ἡ ὀρέψις. Διὰ τοῦτο αἱ διάγουσαι οἰκοδόσποινα ἐν σκοτεινοῖς θαλάμοις, τὸν σурμόν παρακολουθοῦσαι, αἱ ἀβρόβιοι, ἔχουσι σάρκας χλαδαράς, καὶ χρῶμα ὀφθαλμοῦ ἄχρουν. Αἱ οὕτω ζῶσαι ὑγιαίνουν νοσηρῶς.

Ὁ ὀφθαλμός καλεῖται τὸ ὄργανον τῆς ὁράσεως. Ὁ ὀφθαλμός διαφέρει κατὰ τὰ διάφορα εἶδη τῶν ζῴων· κατὰ θέσιν, σχῆμα, κατασκευὴν, κλπ. Ὁ καρκίνος ἔχει ὀφθαλμούς σκληροὺς, ὡστεῶδεις πολὺ ἀπέχοντας ἀπ' ἀλλήλων. Ὁ κοχλίας (σαλίγγαρος) ἔχει τοὺς ὀφθαλμούς ἐπὶ τοῦ ἄκρου δύο στηλῶν μακρῶν εὐκινήτων· οὕτως ἔχουσι καὶ τινες ἰχθύς. Ἡ μυῖα ἔχει ὀφθαλμούς ἀναλόγως τοῦ σώματος τῆς πολὺ μεγάλους, καὶ ὁ βολβός εἶνε ὑπερβαλλόντως πολυέδρος ὡς αἱ τοῦ ἀδάμαντος ἑδραὶ (φαλτίζεται)· διὰ τοῦτο βλέπει ταυτοχρόνως πανταχοῦ.

Γ'. ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ

Περὶ λεμφικῶν ἀγγείων καὶ λεμφῶν.

Αἱ πρὸς θρέψιν ὕλαι δὲν ἀπορροφῶνται μόνον διὰ τῶν ἐντέρων ἐκ τῶν εἰσαγομένων τροφῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ δέρματος τοῦ σώματος, τὸ ὅποιον ἔχει ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ἀπειράριθμα τριχοειδῆ ἀγγεῖα, προωρισμένα πρὸς ἀπορρόφησιν θρεπτικῶν ὑλῶν, ὅταν αὗται εὐρίσκωνται εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ δέρματος. Τὰ ἀγγεῖα ταῦτα καλοῦνται λεμφατικὰ ἢ λεμφικὰ, τὰ ὅποια ἀποτελοῦν

ται ἐκ σωλήνων λεπτοτάτων. Διὰ τῶν ἄκρων αὐτῶν ἀπορροφοῦσι τὰς θρεπτικὰς ἐκ τῆς περιφερείας τοῦ δέρματος ὕλας, τὰς ὁποίας μεταποι-
οῦσιν εἰς λέμφον, τὸν ὁποῖον μεταφέρουσιν εἰς τὴν ὑποκλείδιον ἀριστε-
ρὰν φλέβα, καὶ διὰ ταύτης μεταφέρεται εἰς τὴν δεξιὰν κοιλίαν τῆς
καρδίας. Τὸ εἰς τὴν καρδίαν λοιπὸν ἐρχόμενον αἷμα ἐμπεριέχει καὶ τὸν
χυλὸν τῶν τροφῶν καὶ τὸν λέμφον. Ἐκ τῆς καρδίας φέρεται τὸ αἷμα
διὰ τῆς πνευμονικῆς ἀρτηρίας εἰς τοὺς πνεύμονας (δρα σελ. 41)
καὶ ἐκεῖ, ἀφ' οὗ ζωογονηθῇ καὶ κατασταθῇ ἱκανὸν πρὸς τὴν ζωὴν,
φέρεται αὖθις εἰς τὴν ἀριστερὰν κοιλίαν τῆς καρδίας, διὰ τῆς πνευ-
μονικῆς φλεβὸς καὶ ἐκεῖθεν διὰ τῆς ἀορτῆς ἀρτηρίας φέρεται καὶ
διαχύνεται καὶ ποτίζει πάντα τὰ μέρη τοῦ σώματος, παρέχον ἐκά-
στω τὰ ἀρμόδια μέρη πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν παλαιῶν ὕλων
καὶ πρὸς θρέψιν, διὰ μυστηριώδους δυνάμεως, ἥτις καλεῖται **ἐξο-
μοίωσις**. Πᾶν δὲ περιττὸν ἀποβάλλεται διὰ τῶν διαφόρων ὀργά-
νων τοῦ διοργανισμοῦ, τῶν ἐξοδὸν ἐχόντων. Τοιαῦτά εἰσι τὸ δέρμα,
ὁ ἐντερικὸς σωλήν, οἱ νεφροὶ, οἱ πνεύμονες, κλπ.

Ἡ τοιαύτη μυστηριώδης κίνησις τῶν ὑγρῶν μερῶν τοῦ σώματος
ἐντὸς τῶν ἀγγείων, καλεῖται **κυκλοφορία**.

Περὶ κυκλοφορίας.

Τὴν κυκλοφορίαν ἀποτελοῦσι τρεῖς εἶδη ἀγγείων· τὰ λεμφικὰ,
τὰ χυλοφόρα καὶ αἱ φλεβοαρτηρία. Πάντα ταῦτα ὅσον προσεγ-
γίζουσιν πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ δέρματος τόσοι λεπτότερα εἰσὶ,
καὶ ὅσον πρὸς τὸ κέντρον τόσοι παχύτερα καθίστανται. Εἰς-
χωροῦσι τὰ λεπτότατα εἰς ὅλους τοὺς ἰστούς καὶ τὰ ὄργανα. Αἱ
βλενομεμβράναι τῶν πνευμόνων καὶ τοῦ γαστροεντερικοῦ σωλήνος, τὸ
δέρμα, ἡ παχεῖα μῆνιγξ, καὶ τὸ δέρμα ἔχουσιν ἀφρονώτερα ἀγγεῖα.
Στεροῦνται ἀγγείων ἡ ἐπίδερμις, οἱ ὄνυχες, αἱ τρίχες καὶ τὸ σμάλτον
τῶν ὀδόντων.

Ἡ ἀκριβὴς θέσις, τὸ μέγεθος, ἡ διαφάνεια, ὁ ἀριθμὸς κλπ. τῶν
ἀγγείων διαφέρει κατὰ τὸ γένος καὶ τὴν ἡλικίαν.

Λεμφικὰ (Λυμφατικὰ) καὶ χυλοφόρα ἀγγεῖα.

Τὰ λυμφατικὰ ἀγγεῖα εἰσὶ σωλήνες λίαν τριχοειδεῖς, λεπτότα-
τοι καὶ ἔχοντα βαλβίδας, φέρουσι τὸν λέμφον καὶ τὸν χυλὸν εἰς
τὰς φλέβας. Ἐχουσιν ιδιότητα ἀπορροφητικὴν, ὁμοιάζουσι πρὸς τὰ
ριζίδια τῶν δένδρων. Εὐρίσκονται ὡς καὶ τ' ἄλλα ἀγγεῖα παντα-
χοῦ τοῦ σώματος. Δὲν εὐρίσκονται ἐν τῷ νοτιαίῳ μυελῷ, ἐν τῷ
ἐγκεφάλῳ, ἐν τῷ ὀφθαλμῷ, καὶ ἐν τῷ ὑστέρῳ (ἀκολούθῳ).

Ὁ ἀριθμὸς τῶν λεμφικῶν ἀγγείων εἶνε μέγιστος.

Τὰ λεμφικὰ ἀγγεῖα ἐκπηγάζουσιν ἐκ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σώ-
ματος καὶ ἐκ τοῦ βήθους ὅλων τῶν μερῶν, ἐνθα συσπειρούμενα πολ-
λάκις εἰς ἑαυτὰ ἀποτελοῦσι σύμπλεγμα. Κατ' ὀλίγον συνενοῦν-
ται καὶ ἀποτελοῦσι κορμούς πάντοτε συγκαμπτομένους καὶ ἠνω-
μένους πρὸς ἄλλους. Κατὰ δὲ διάστημα ὑπάρχουσι μικρὰ σώ-
ματα ὡσεὶ δὴ, φύσεως ἀδενώδους, ἀπερ κελοῦνται **γάγγλια**, ἐνθα αἱ
φερόμεναι ὕλαι ὑποβάλλονται εἰς ἰδίαν ἐργασίαν.

Τὰ ἀδενώδη ταῦτα ὄργανα εὐρίσκονται εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ σώμα-
τος. Ὑπάρχουσι πολλὰ εἰς τὴν βουβονικὴν χώραν, εἰς τὰς μασχάλας,
εἰς τὴν ἰγνύαν (τὸ κοῖλον τοῦ γόνατος), εἰς τὴν ἀγκώνιον πτυχὴν, κλπ.

Ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα ἀγγεῖα καλούμενα **χυλοφόρα**, τὰ ὁποῖα
προώρισται εἰδικῶς πρὸς τὴν ἀπορρόφησιν τοῦ χυλοῦ. Ἀρχονται ἐκ
τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ γαστροεντερικοῦ σωλήνος καὶ ἰδίως
τῶν λεπτῶν ἐντέρων, ἐνθα βρύθουσιν, ὄντα λίαν λεπτὰ ἐν τῇ ἀρχῇ
αὐτῶν. Διευθύνονται ἐντὸς τοῦ πάχους τῆς ὀρρομεμβράνης καλου-
μένης **μεσεντέριον**, ἐκεῖθεν συνέρχονται καὶ ἀποτελοῦσιν ἓνα κορμὸν
κοινὸν ἀρκετὰ ὀγκώδη, ὅστις καλεῖται **ἀγωγὸς θωρακικὸς**. Ἐν
ᾧ ῥα χωνεύσεως ἔχουσι χρῶμα λευκὸν καὶ διὰ τοῦτο ἐκλήθησαν **γα-
λακτοῦχοι φλέβες**.

Ἄλλὰ καὶ τὰ λεμφικὰ ἀγγεῖα, ἀφ' οὗ καὶ ταῦτα διέλθωσι
διάστημα μετὰ συστροφῶν πολλῶν, ἀπολήγουσιν ὡς καὶ τὰ χυλο-
φόρα ἀγγεῖα εἰς τὸν θωρακικὸν ἀγωγόν.

Ὁ δὲ θωρακικὸς ἀγωγὸς ᾗρχεται ἐκ τοῦ ἄνω μέρους τοῦ ὑπογα-
στρίου, ἐκ τοῦ μέρους ἐνθα οἱ χυλοφόροι κλάδοι ἐνοῦνται μετὰ τῶν
λεμφικῶν κλάδων τῶν κάτω μερῶν.

Ἐπὶ τοῦ μέρους τούτου ὑπάρχει φούσκωμα, εἶδος φλυκταίνης, ὅπερ
ἐκλήθη **ἀγγεῖον τοῦ Πεκκέτου**. Ὁ θωρακικὸς ἀγωγὸς διέρχεται
ἐκεῖθεν τὸ διάφραγμα καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ στήθος ἐπιστηριζόμενος
ἐπὶ τῆς σπονδυλικῆς στήλης τῶν ὠμοπλάτων. Ἀποῦ φθάσῃ εἰς τὸ
ἀνώτατον μέρος τοῦ στήθους, διέρχεται ὀπισθεν τοῦ οἰσοφάγου καὶ
ἀπολήγει εἰς τὴν μεγάλην ἀριστερὰν ὑποκλείδιον φλέβα, κειμένην
ὑπὸ τὴν κλεῖδα τοῦ μέρους τούτου.

Ὁ θωρακικὸς ἀγωγὸς δέχεται ἀλληλοδιαδόχως κατὰ τὴν διόδον
τοῦ διὰ τῆς σπονδυλικῆς στήλης τοὺς λεμφικοὺς κλάδους τῆς
κάτω κοιλίας, τοῦ στήθους, καὶ τῆς κεφαλῆς.

Πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῶν λεμφικῶν ἀγγείων ἐθεωροῦντο αἱ
φλέβες ὡς τὰ μόνα ὄργανα τῆς ἀπορροφήσεως· ἀφ' ἧς ὁμως ἐγνώ-
σθη ἡ ὑπαρξίς τῶν λεμφικῶν καὶ χυλοφόρων ἀγγείων ἐβεβαιώθη
ὅτι ἡ θρεπτικὴ ὕλη ἀπορροφᾶται παρ' ἰδίου συστήματος ὀργάνων,
ἀπερ εἰσὶ τὰ λεμφικὰ καὶ τὰ χυλοφόρα.

Δ'. ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ

Περὶ ὀσφυαλγίας ἢ Ἰξυαλγίας (Lumbago) (πόνου τῆς μέσης).

Κατὰ τὴν ἰξυα ἢ ὀσφύα ἀναφαίνεται ἐνίοτε αἰφνης ἀλγηδὼν ἄνευ οἰδήματος, οὔτε ἐρυθρότητος τοπικῆς, ἐξ ἧς ὁ πόνος ἀναγκάζεται νὰ σκύπτῃ πρὸς τὰ ἔμπροσ. Τόσον δριμύς ἐστὶν ὁ πόνος, ὥστε ἐνίοτε ἐπιφέρει καὶ πυρετόν. Κατὰ τοὺς μὲν ἐνυπάρχει ἡ πάθησις ἐντὸς τῶν μυῶν ὀσφύων, κατ' ἄλλους ἐντὸς τῶν ψωῶν (α). Προέρχεται ἐκ περιψύξεως τῆς χώρας ταύτης, ἢ ὅταν τὸ σῶμα ᾖ διὰ διαρκῶς κεκλιμένον πρὸς τὰ ἔμπροσ ἐνεκὰ κόπων κλπ., οἱ μὲν θεωροῦσι τὸ πάθος τοῦτο ὡς ρευματισμόν, οἱ δὲ ὡς νευραλγίαν ἐνεκὸν προσβολῆς ρεύματος ἀέρος. Πόνοι ἐπὶ τῆς μέσης προέρχονται καὶ εἰς νόσους τινὰς π. χ. ἐν διαλείποντι πυρετῷ πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τῆς εὐλογίας ἐν τῷ νεφρίτῃ ἐν τῷ ἀνευρισμῷ τῆς κοιλιακῆς ἀορτῆς, ἐν παθήσεσι τοῦ νωτιαίου μυελοῦ ἐν παθήμασι μήτρας, αἰμορροϊδῶν κλπ. διαγιγνώσκεται ἐκ τῆς συνυπάρξεως τῶν ἄλλων συμπτωμάτων ἐκαστῆς τῶν νόσων τούτων.

Ἐνίοτε ἐπέρχεται ὀδύνη τῆς μέσης καὶ ὅταν αἰφνης προσπαθῇ τις ν' ἀνυψώσῃ βάρος, ἢ στρέψῃ αἰφνης τὸν κορμὸν αὐτοῦ· ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει συμβαίνει ῥῆξις τῶν ἰνῶν μυῶς τινος τῶν ὀσφύων. Τούτου ἐνεκὸν ἢ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θεραπεία διαφέρει ὅλως τῆς ἐκ περιψύξεως ἰξυαλγίας, αὕτη δὲν παρουσιάζει φλογιστικὰ συμπτώματα· ἐνῷ ὅταν γείνη ῥῆξις τῶν ἰνῶν, παρίσταται φλόγωσις.

Ἡ θεραπεία γίνεται κατὰ τὰ αἷτια. Ἐὰν προῆλθεν ἐκ περιψύξεως, ἀνάγκη ἐστὶ προκλήσεως ἀφθόνου ἀδήλου διαπνοῆς ἐπὶ τῆς χώρας ταύτης διὰ τοπικῶν πυρίων, (ἐπιθέσεως θερμῶν ἀνθῶν ἀκτῆς (κουφοξυλίας), διὰ σιναπισμῶν, ἐπαλοιφῶν δι' ἀλοιφῆς ἀμμωνίας, διὰ τοῦ ὀδυνηφάτου, διὰ χλιαροῦ λουτροῦ ἐνὸς ἢ πλειόνων, διὰ διατηρήσεως διαρκoῦς θερμότητος, ἐπὶ τῆς πασχούσης χώρας· διὰ ἐμπλάστρου τερεβινθίνης, κλπ. ἐσωτερικῶς δοτεὶν ἰδρωτικὰ ποτὰ· τινὲς διορίζουσι καὶ καθαρτικόν. Ἀπαιτεῖται ἀνάπαυσις διαρκής.

Ἐὰν προέρχεται ἐκ ῥήξεως ἰνῶν, καὶ ὑπάρχῃ φλογιστικὴ κατὰ-

(α) Ἐπὶ ἀρχαιότητος ἐποχῆς, καθ' ἣν αἱ ἐπιστῆμαι καὶ ὁ πολιτισμὸς ὑπῆρχον ἐν τελειότητι, ἀπεδίδοτο ἡ πάθησις εἰς τοὺς ψόας· οὕτως ἐκφράζεται ὁ Δαβὶδ ἐν ψαλμοῖς 37.

«Ἐταλαιπώρησα καὶ κατεκάμφη ἐπὶ τέλους, ὅλην τὴν ἡμέραν σκυθρωπάζων ἐπορευόμην, ὅτε αἱ ψοαὶ μου . . . καὶ οὐκ ἐστὶν ἱσσις ἐν τῇ σαρκί μου».

στασις, ὠφελοῦσιν αἱ σικύαι ἢ αἱ βδέλλαι πρὸς μετρίαν ἐξαγωγήν αἵματος. Ἡ ἀκίνησις, καὶ ἡ ἐφαρμογὴ ἐμπλάστρου κολλητικοῦ, κατεσκευασμένου κυρίως ἐκ τερεβινθίνης καὶ ἄλλων ὑλῶν, ἢ καὶ ἄλλου τινὸς κολλητικοῦ ἐμπλάστρου, περὶ ὧν (ὅρα Φοῖβον ἔτους Γ. σελ. 186).

Εἰλεοαλγία.

Ἀποτελεῖται ἐκ πόνου ἀρχομένου ἐκ τῆς ἔδρας, καὶ ἐκπεινομένου ἐπὶ τοῦ ὅσχεος, λώρου, καὶ ὄρχεος, ὅστις συνέλκεται. Θεραπεύεται δι' ἐντριβῶν πρὸς ἐπαύξησιν τῆς ἀδήλου διαπνοῆς, κλπ.

ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΑΓΚΥΛΩΣΕΩΣ

Οἱ ἐμπειρικοὶ θεραπεύουσι τὴν ἀγκύλωσιν οὕτω· λαμβάνουσιν ἰχθύν, κεφαλὸν καλούμενον, ἀφαιροῦσι τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν οὐρὰν καὶ τὸ ὅστον τῆς ράχews, διασχίζουσιν εἰς τὸ μέτον, πεπαλίζουσι (πισπιλίζουσι) διὰ τετριμμένου κυμίνου, καὶ ἐπιθέτουσιν ἐπὶ 24 ὥρας. Πειρατέον.

Ε'. ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ

Διάφορα ἰδρωτικὰ φάρμακα ἐξωτερικῆς χρήσεως.

Ἄλοιφῃ δι' ἀμμωνίας (Linimentum volatile)

Α. Ἐλαίου ἐλαίας

μέρη 8

Ἀμμωνίας ὑγρᾶς

» 1 ἢ 2.

Μίξον, καὶ φύλαξον ἐν φιάλῃ καλῶς πωματισμένη. ἐπάλειψον ἐσπέρας καὶ πρωί. Ὁφελεῖ κατὰ παντὸς κρουολογήματος, ἰδίως κατὰ τῶν ρευματισμῶν καὶ νευραλγιῶν. Ὁφελεῖ ὡσαύτως τὸ ὀδυνήφατον τὸ ὁποῖον ἐπάλειψε τὸ πάσχον μέρος πρωί καὶ ἐσπέρας· τὸ Πιπέρι τετριμμένον μετὰ οἶνοπνεύματος ἢ ρουμίου ἐπαλειφόμενον· τὸ θερμὸν ἔλαιον. κλπ.

Πάντα ταῦτα ἐπιφέρουσι μείζον ἀποτέλεσμα, ἐὰν πρὸ τῆς χρήσεως πῇ ὁ πάσχων κύαθον (κουπάκι) θερμοῦ ἐμβρέγματος ἄνθους ἀκτῆς, ἄνθου φιλύρας κλπ.

Ἰδρωτικά ἱατρικὰ ἐσωτερικῆς χρήσεως.

Τὸ μᾶλλον ἰδρωτικὸν εἶνε ἡ ὑγρὰ ἀμμωνία εἰς μικρὰν δόσιν. Στάγματα 2 μέχρι 5 ἐντὸς ποτηρίου ὕδατος πινόμενα διὰ μιᾶς ἐπιφέρει ἰδρώτα καὶ ἐπαύξησιν ὅλων τῶν ἄλλων ἐκκρίσεων, τῶν βρόγχων, τῶν νεφρῶν, τῶν ἐμμήνων, τοῦ γάλακτος κλπ. δίδονται καὶ κατὰ τῆς μέθης καὶ τῆς δηλητηριάσεως παρὰ ὀξέων. Ἡ ἐνέργεια τοῦ φαρμάκου τούτου διαρκεῖ ὀλίγον.

Συνήθως χρῆσις τῆς ἀμμωνίας γίνεται ὑπὸ τὴν σκευασίαν, ἥτις καλεῖται **ὀξική ἀμμωνία**, (acetatum ammoniaci ἢ spiritus Mindereri). Δίδεται κατὰ τῆς μέθης ὑπὸ στάγματα 20 ἕως 60 ἐν ποτηρίῳ ὕδατος κατὰ τῶν πόνων τῶν γιγνομένων ἐνίοτε πρὸ τῶν ἐμμήνων τῶν γυναικῶν, ὑπὸ δόσιν δραμ. 2 μέχρις 8, ἐντὸς ζουλαπίου (jularium): ἥτοι ἐντὸς ποτηρίου ὕδατος καὶ σιραπίου κίτρου εἰς μίαν δόσιν ἢ κατ' ὀλίγον ἐντὸς ὥρας.

Ὑπὸ δόσιν δρ. 4 μέχρι 16 ἐντὸς ἀφειψήματος ἀκτῆς δίδεται κατὰ τοῦ τυφοειδοῦς πυρετοῦ, τοῦ χρονίου ρευματισμοῦ, τοῦ ἐξανθηματικοῦ πυρετοῦ, καὶ ὑπὸ δόσιν σταγμ. 20 ἕως 60 κατὰ τῆς μέθης.

Γίνεται χρῆσις τῆς ὀξικῆς ἀμμωνίας καὶ ὑπὸ κλύσμα εἰς τὸν κολεόν μήτρας ὑπὸ δόσιν δρ. 16 μέχρι 30.

Ἀρθρακικὴ ἀμμωνία.

Εἶνε ὡσαύτως ἐξαιρετικὸν ἰδρωτικόν. Δίδεται ὑπὸ δόσιν κόκκων 20 μετὰ 50 δραμ. ὕδατος ζακχαρούχου, λαμβανόμενον κατὰ ὥραν ἀνὰ ἐν κωτάλιον μέγα. Ἰδίως χρήσιμός ἐστιν ἡ σκευασία αὕτη κατὰ τῆς ψευδομεμβρανώδους ἄγχης (διφθερίτου) καὶ κατὰ τῶν σπασμῶν τῶν νηπίων ἐπὶ ὀδοντοφυΐας.

Ὑπὸ μεγάλην δόσιν εἶνε δηλητήριον ὡς καὶ ἡ ὑγρὰ ἀμμωνία.

(Ἀκολουθεῖ).

Ε'. ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ

Περὶ τῆς χρήσεως τοῦ σαλικυλάτου πρὸς διατήρησιν τοῦ ζύθου καὶ τοῦ οἴνου.

Ἦδη δύναται τις εἰπεῖν ὅτι ἐν Παρισίοις, οἵτινες εἰσὶ μικρὸν ὁμοίωμα τῆς ἀρχαίας Ὀλβίου Κορίνθου, οὐδὲν ἐδώδιμον καὶ ποτόν ὑπάρχει ἀνόθευτον. Ἀλλὰ καὶ ἐν Γερμανίᾳ ἡ νοθεύα ἐπίσης ἐπρὸ-

δευσεν. Ὁ ζύθος ἔμενεν μέχρι τοῦδε ἄδολος καὶ οὗτος ἤδη καθίσταται νενοθευμένος, καὶ ὁ πίνων τοῦτον πίνει καὶ δηλητήριον κατὰ τῆς υγείας αὐτοῦ.

Γνωστόν ἐστιν ὅτι ὁ ζύθος εὐκόλως ὀξυνίζει καὶ χαλᾷ ἐκ τῆς θερμότητος καὶ ἐκ τῆς μεταφορᾶς. Ἵνα ἐμποδίσωσι τοῦτο καὶ μὲν ἀναλλοίωτος προσθέτουσι κατὰ πᾶσαν ὁκᾶν ἀνὰ πέντε ἕως 8 κόκκους σαλικυλάτου τῆς σόδας, ἢ σαλικυλικὸν ὀξύ. διότι τοῦτο ἐγνώσθη ὅτι ἐμποδίζει τὴν ζύμωσιν. Ἀλλὰ ἡ σαλικυλικὴ σόδα καὶ τὸ σαλικυλικὸν ὀξύ εἶνε βεβαιωμένον ὅτι ὑπὸ μεγάλῃ δόσιν, ἢ ὑπὸ μικρὰν ἀλλὰ συνεχῇ χρῆσιν, καθίσταται ἐπιβλαβὲς τῇ υγείᾳ διότι προξενεῖ εἰς τοὺς διατεθειμένους βλάβας τῶν νεφρῶν καὶ τοῦ ἥπατος, ἐπιφέρει γαστρικὰς βλάβας· ἰδίως δὲ βλάπτει τοὺς γέροντας. Πᾶν ἱατρικὸν ὑπὸ μεγάλην δόσιν ὃν δηλητήριον, ἐὰν δίδωται ὑπὸ μικρὰν δόσιν διαρκῶς, διὰ τοῦ χρόνου δηλητηριάζει, ὡς ἐστὶ τὸ ἀρτενικόν, ὁ μόλυβδος, κλπ. καὶ ὁ σίδηρος ἐπὶ πολὺν χρόνον καὶ διαρκῶς λαμβανόμενος ἐπιφέρει καρδιακὰς βλάβας. Ἡ Κινίνη λαμβανομένη συνεχῶς ἐξασθενεῖ τὸ νευρικόν σύστημα, φέρει δυσπεψίας, καὶ οὐδ' ὅπως ἐξαλείφει τὸν διαλ. πυρετόν· ἀλλὰ μόνον τὸν διακόπτει.

Ὅταν λοιπὸν πίνη τις οἶνον ἢ ζύθον, ἔχοντα σαλικυλικήν σόδα ἐὰν πίνη καθ' ἐκάστην μόνον δύο ποτήρια, ἥτοι ἡμίσειαν ὁκᾶν, πίνει συνάμα καθ' ἐκάστην καὶ 3 ἢ 4 κόκκους σαλικυλικῆς σόδας, εἰς δύο μῆνας θὰ πίνη 4 δράμια· ἀλλὰ ἡ μεγαλειτέρα δόσις καὶ ἅπαξ δοθεῖσα ὡς ἱατρικὸν δὲν δίδεται πλέον τῶν 2 δραμίων. Οὕτω λοιπὸν ὁ διοργανισμὸς τοῦ σώματος κατ' ὀλίγον κορεσθεῖς διὰ τοῦ ὑπὲρ τὸ δέον ποσοῦ τοῦ ἱατρικοῦ τούτου θέλει ὑποστῇ δηλητηριώδεις βλάβας γαστρικὰς καὶ νεφριτικὰς.

Ὁ πίνων λοιπὸν τοιοῦτο ποτόν πίνει συνάμα καὶ βλάβην τῆς πολυτίμου υγείας. Πάντες ἤδη οἱ ἐξ Εὐρώπης ἐρχόμενοι οἶνοι καὶ ζύθοι ἔχουσιν ἀρκετὸν ποσὸν σαλικυλικῆς σόδας ἵνα διασπῶνται ἀβλαβεῖς. Ἡ χρῆσις τοῦ ἱατρικοῦ τούτου πρὸς προφύλαξιν τοῦ οἴνου ὅπως μὴ ἀνατραπῇ καὶ ὀξυνισθῇ ἤδη γίνεται ἐν Γαλλίᾳ, Γερμανίᾳ μυστικῶς, εἰς πᾶν εἶδος οἴνου Βορδῶ, Σαμπάνιας κλπ. Ἐάν τις πίνη καθ' ἐκάστην ἐκ τοῦ τοιοῦτου οἴνου, πίνει συνάμα καὶ τὴν καταστροφὴν τῆς υγείας.

Τὸ σαλικυλάτον τῆς σόδας ἐμποδίζει πᾶσαν ζύμωσιν, ἐμποδίζει καὶ τὴν ζύμωσιν (τὴν βράσιν) τοῦ γλεύκους, καὶ διατηρεῖ τοῦτο εἰς γλευκῶδη κατάστασιν ἐπὶ πολὺ. Φαίνεται ὅτι ἡ ὕλη αὕτη φονεύει τὰ τῆς ζυμώσεως μικροζωάρια διὰ τοῦτο γίνεται προσθήκη τοῦτου καὶ εἰς τὸ μεταφερόμενον μακρόθεν γλεύκος. Δὲν εἶνε παράδοξος ἡ χρῆσις τούτου καὶ πρὸς διατήρησιν τοῦ γάλακτος καὶ μάλι-

στα τοῦ ἐξ Εὐρώπης ἐρχομένου, τὸ ὁποῖον παρ' ἡμῖν δίδουσιν εἰς τὰ θηλάζοντα.

Δι' ὅλα ταῦτα τὰ κατὰ τῆς ὑγείας ἀποτελέσματα ἔρτι ἢ τῆς ἱατρικῆς Ἀκαδημίας τῶν Παρισίων ἐγνωμοδότησεν ὅτι καὶ ἡ καθ' ἑκάστην χρῆσιν ἐλαχίστου ποσοῦ σαλικυλίνης καὶ τῶν ἀλάτων ἐπιφέρει διά τοῦ χρόνου σημαντικὰς βλάβας, ἰδίως τοῖς ρηθεῖσι γέρονσι καὶ νεφριτικοῖς. Ἀπαγορεύει δὲ καὶ αὐτὴν τὴν ἐλαχίστην τῶν σαλικυλικῶν σκευασμῶν εἰς ποτά.

Ἱατρικὸν δυναμωτικὸν καὶ εὐκοιλίον.

Πολλάκις κατόπιν διαταράξεως τοῦ στομάχου ἢ κρυολογήματος ἐπέρχεται ἀτονία τοῦ σώματος μετὰ πυρετοῦ. Ἐν τιαύτῃ καταστάσει, ἐὰν ὑπάρχῃ δυσκοιλίτης, εἶνε ἀνάγκη νὰ δοθῇ καθάρσιον ἐλαφρὸν, καὶ κατόπιν ἀντιφλογιστικὸν φάρμακον, καὶ κατόπιν ἀντιπυρετικόν· διότι συνήθως πᾶσα νόσος ἀπολήγει εἰς ὑποδιαλείποντα πυρετὸν, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἐλαφρόν.

Τὴν πρώτην ἢ τὴν δευτέραν ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς νόσου, ἀφ' οὗ γείνη ποδόλουτρον, ἐντρίβῃ τις πρὸς αὐξήσιν τῆς ἀδῆλου διαπνοῆς, δὸς λαμβάνειν ἀνὰ 10 λεπτὰ ὥρας ἀπὸ μίαν κωταλίαν τῆς σούπας ἐκ τοῦ κάτωθι ἱατρικοῦ.

Λάβε ὕδατος ἡδυόσμου (aq. Menthae) δρ. 4.
 » ὕδατος κίτρου (aq. citri) » 24.
 » Σιροπίου ρεβεντίου (sirop. Rhei) » 10.
 » ἐκχυλίσματος Κίνας (ext. chine) » 1/2.

Ἀλοιφή διαλύουσα τὰς τοπικὰς φλογώσεις

Λάβε ἐκχυλίσματος πταρνικῆς (ext. arnicae) κόκ. 20
 » ἐκχυλίσματος κωνείου (extr. cicutae) » 20
 » ἐκχυλίσματος εὐθαλίας (ext. belladonae) » 20
 » Κόνεως ὀπίου (pul. opii) » 20
 » Ἀλοιφῆς σπέρματος κήτους δράμ. 4

Ἐπάλειψε τρίς τῆς ἡμέρας τὸ πάσχον μέρος διὰ ποσότητος ὄγκου ἐρεβίνθου καὶ ἐπίθεε τεμάχιον φλανέλλας.

ΟΙΚΕΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Πρόχειρος κατασκευὴ διαφόρων παχυμύρων (πομάδων)

Παχύμυρον ὀνομάζεται πᾶν μίγμα συνιστάμενον ἐκ παχείας ὕλης εἰς κατάστασιν πάχους, τὸ ὁποῖον ἐμπεριέχει εὖοσμον μυρωδιαν, ἥτις καλεῖται μύρον. Ὅθεν πάχος μετὰ μύρου.

Κοινῶς μεταχειρίζονται εἰς τὰ τοῦ ἐμπορίου παχύμυρα τὸ πάχος τοῦ χοίρου κεκαθαρισμένον, ἐνθα προσθέτουσι εὐώδη ἀρωματικὴν ὕλην. Ἐκλεκτώτερον παχύμυρον γίνεται δι' ἐνώσεως πολλῶν λιπαρῶν ὕλων ὑπὸ κατάστασιν πάχους μετὰ εὐώδους ἀρώματος, περὶ ὧν ἐν προηγουμένοις ἐλέχθη, καὶ ἤδη προσθέτομεν καὶ ἄλλα.

Παχύμυρον οἰκιακῆς κατασκευῆς.

Λάβε πάχους χοίρου καθαροῦ προτιμητέον τὸ περὶ τοὺς νεφρούς. Λάβε ὀλίγον μυελὸν τῶν ὀστέων βοῦς, καὶ ἐν ἐλλείψει τούτου στέαρ βοῦς ἐκ τῶν πέριξ τῶν νεφρῶν, θέσον πάντα ἐν ἀγγεῖφ.

Λάβε ποσὸν πετάλλων ἄνθους, οὐτινος βούλεσαι τὴν ὁσμὴν, ἄνευ ὑγρασίας καὶ πρόσφατον. Θές ταῦτα ἐν τῷ ἀγγεῖφ, ἐνθα καὶ τὸ πάχος ἐστὶ, πωμάτωσον τὸ ἄγγος καλῶς, καὶ θέσον εἰς ἐλαφρὰν θερμότητα ὥστε τὸ πάχος νὰ μένῃ ὑγρὸν χωρὶς πολὺ νὰ θερμανθῇ, ἄφες οὕτω ἐπὶ μίαν ἡμέραν ἀνακατόνων τὸ ἄγγος συχνὰ. ἵνα τὰ ἄνθη ἀναμιγνύωνται μετὰ τὸ λίπος. Ἀφες κατόπιν νὰ ψυχρανθῇ καὶ ἀνοίξας τὸ στόμιον τοῦ ἀγγείου ἐπίχυσον τὸ ὅλον ἐπὶ ἀγανοῦ πανίου καὶ στράγγισον καλῶς, πιέζων ἵνα ἐξέλθῃ καθαρὸν τὸ πάχος. Θές πάλιν τοῦτο ἐντὸς τοῦ ἄγγους καὶ πρόσθεε ἄλλα πέταλλα πρόσφατα καὶ ἄνευ ὑγρασίας, καὶ πᾶξον ὥς καὶ πρὶν ἐπανάλαβε τὴν πᾶξιν πολλάκις καὶ ἐπὶ τέλους θέλεις ἔχει παχύμυρον ἐξαιρετόν. Οὕτω δύνασαι ποιῆσαι ἐκ ρόδων, ἱάσμου, κλπ.

ΠΑΝΤΟΙΑ

Χρησιμότης τῶν ὀστέων τοῦ βοῦς.

Τὰ μὲν ὀστά τῶν μηρῶν τοῦ βοῦς πωλοῦνται ἐν Εὐρώπῃ 40 φρ. αἱ 75 ὀκάδες· χρῆσιν τούτων γίνεται πρὸς κατασκευὴν κοσμημάτων, κομβίων, λαβίδων ἀλεξηλίων, κλπ. Ἐκ δὲ τῶν ἄλλων βραζομένων ἐξάγεται κόλλα, καὶ τὰ ὑπόλοιπα καίονται, ἀπανθρακίζονται καὶ παρέχουσι τὸ μαύρον τῶν ὀστέων (negro avorio) μετὰ τοῦ ὁποίου

κατασκευάζεται ὁ μελαντήρ (μπογιὰ) τῶν ὑποδημάτων. Γίνεται οὕτω. Λάβε ποσὸν μαύρου τῶν ὀστέων, θές ἐντὸς πηλίνου ἀγγείου καὶ πρόσθετος ὀλίγην ζάχαριν καὶ θεϊκὸν ὅζον ὅσον ἀρκεῖ ἀνακάτωσον ἵνα γείνη πολτώδες τὸ μίγμα καὶ χρῶ.

Κατὰ τινα στατιστικὴν νεωτέραν ὁ ἀριθμὸς τῶν γυναικῶν ἐν Εὐ-
ρώπῃ ὑπερβαίνει τοῦ τῶν ἀνδρῶν κατὰ 4,570,000.

— Ἐκαστος ἄνθρωπος πρέπει νὰ τρώγῃ καθ' ἑκάστην 6 δρ. ἄλ-
τος χάριν ὑγείας. Τὸ ἄλλας εἶνε θρεπτικὸν καὶ ὠφελεῖ πρὸς θεραπείαν
πάσης νόσου ἰδίως κατὰ τοῦ διαλείποντος πυρετοῦ καὶ τῆς φθίσεως.

Υπελογίσθη ὅτι ἐν Παρσίοις ἕκαστος ἄνθρωπος τρώγει ἄρτον
καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀνὰ δράμια 125. Ἐν δὲ Μασσαλίᾳ ἀνὰ δρά-
μια 210. Ἐν γένει ὅσον μεσημβρινότερον κεῖται τόπος τις, τόσοι πε-
ρισσότερον ἄρτον τρώγουσιν οἱ ἄνθρωποι, καὶ τόσοι ὀλιγώτερον κρέας.

Κατ' Εὐρωπαίους ἐμποδίζει τὴν βλάβην τοῦ οἴνου καὶ τὴν κατα-
στροφὴν τῶν μυκοδέρμων τοῦ ὅζου ἢ ταννίνη ὑπὸ δόσιν κοκ. 10
πρὸς μίαν ὀκτὸν οἴνου. Ὡσαύτως ἐμποδίζει τὴν ὀξύνωσιν τοῦ οἴνου
καὶ τὸ ἄλλας Βισμουθίου.

Νέος πλανήτης ἀνεκαλύφθη. Ἦδη ἀριθμοῦνται 261 πλανῆται.

Ἐν Κίνᾳ κατασκευάζουσι ἐξαιρετον τυρὸν ἐκ τῆς ὕλης τῶν ἐρε-
θίνων.

Τὸ αἶτιον εἶνε διότι τὰ ὀσπρια ἔχουσι τὴν ὀσπρίνην ἢ ὀσπρίκην,
ἣτις εἶνε ὕλη συγγενὴς καὶ ὁμοιάζουσα πρὸς τὴν τυρίνην (τυρικὴν),
αὕτη δὲ ὁμοιάζει πρὸς τὴν ἱνικὴν τοῦ κρέατος. Δύναται λοιπὸν ὁ
ἄνθρωπος νὰ τρέφεται καλῶς οὐ μόνον διὰ τοῦ κρέατος, ἀλλὰ καὶ διὰ
τοῦ γάλακτος καὶ διὰ τοῦ τυροῦ, καὶ διὰ τῶν ὀσπρίων. Ἡ ὀσπρίνη
εὐρίσκεται πολλὴ εἰς τοὺς σπόρους τῶν φυτῶν, καὶ ὀλίγη εἰς τοὺς
ἰστούς αὐτῶν.

Ὅσον τὸ ζῶον εἶνε περισσότερο ἰσχνὸν τόσοι ἢ σὰρξ αὐτοῦ ἔχει
περισσότερον ὕδωρ καὶ λεύκωμα, καὶ ὀλιγώτερον πάχος καὶ ἄλατα.

Ἡ βρώσις τοῦ αἵματος ἀπαγορεύεται παρὰ τοῦ Μωϋσέως αὐδαίς
ἐξ ὑμῶν, οὐδὲ ἐν τῷ μεταξὺ ὑμῶν ἀλλοτρίων μὴ αἰσθιέτω τὸ αἷμα.
(Λευϊτ. ΙΑ'). Τὴν ζωὴν θεωρεῖ ἐν τῷ αἵματι).

Θεραπεία τοῦ βηχός

Λάβε κόνεως κινναμώμου (καννέλλας) δράμ. 1
» » Πεπέρως μαύρου » 1/2
» » Ὀπίου κόκκον 1

» μέλιτος ὅσον ἀρκεῖ πρὸς κατασκευὴν καταποτίων δράμ. 30
Λάμβανε ἐκ τούτων ἀνὰ ἐν πρωτῇ νήστῃ καὶ ἐσπέρας ἐν ὥρᾳ
ὑπνου. Ἐὰν μετὰ τρεῖς ἡμέρας δὲν ἐπέλθῃ ἀποτελεσμα, λάμβανε
ἀνὰ δύο.

Ἡ ἐπίθεσις 3 ἢ 4 συκιῶν ἐπὶ τῶν ὠμοπλατῶν μεγάλως ὠφελεῖ.

Τρόπος τοῦ διαγινώσκειν τὰς χρωματιστικὰς ὕλας τοῦ οἴνου.

Τὸ κίτρινον ὀξειδίου τοῦ ὑδραργύρου, τὸ ὀξειδίου τοῦ μολύβδου
ὑδροῦχον, τὸ ὑπεροξείδιον τοῦ σιδήρου ὑδροῦχον ἀποχωρίζουσιν ἐκ
τοῦ οἴνου τὴν χρωματιστικὴν ὕλην χωρὶς νὰ βλάψωσι τὴν ποιότητα
αὐτοῦ.

Ἀνατροφή γυναικός.

Ὅσον μεγάλη καὶ λεπτή εἶνε ἡ ἀνατροφή τῆς γυναικός, τόσοι τὰ
τέκνα γίνονται καχεκτικὰ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς. Αἱ τριαῦ-
ται γυναῖκες γίνονται συνήθως στεῖραι ἢ ὀλιγότεκνοι. Δῆλον τοῦτο
γίνεται ἐκ τῶν γυναικῶν τῶν πλουσιῶν καὶ τῶν κορασιῶν αὐτῶν.
Αἱ μελέται ἐξασθενοῦσι μᾶλλον τὸ θῆλυ ἢ τὸ ἄρρεν. Τὰ πολὺ σπου-
δάζοντα θῆλα γίνονται χοιραδικὰ, ραχικὰ, χλωρωτικὰ, κεφαλαλ-
γικὰ κλπ.

Ἡ διαδοχικὴ τοιαύτη ἀνατροφή ἐκφυλίζει τὴν γυναικείαν φύ-
σιν καὶ καθίστησιν ὄχι καταλλήλους μητέρας.

Ἡ γυνὴ εἴτω ὁμόφρων τῷ ἀνδρὶ, οὐχὶ δὲ καὶ ἄνωτέρα κατὰ ἀξιό-
σεις καὶ παιδείαν. Συμπράκτωρ καὶ συνεργὸς τοῦ ἀνδρός, σύζυγος
καὶ συμβία ἐν κοσμιότητι.

Ἡ μὲν σύζυγος εἶνε ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν τῆς οἰκίας· ὁ δὲ
σύζυγος ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν. Ἀμφοτέροι πρὸς τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ
τῷ αὐτῷ συμπράττουσι καὶ συνεργοῦσι.

Ὅσον ὀλγώτερον ἔχει τις τὸν νοῦν ἀνεπτυγμένον, τόσον περισσότερον φαντάζεται ὅτι κρίνει περὶ τῶν πραγμάτων καλεῖτερον παντὸς ἄλλου· διὰ τοῦτο οὔτε ἐρωτᾷ διὰ νὰ μαθάνῃ εἰς ὅ,τι ἀπορεῖ, οὔτε ἀρέσκειται ν' ἀκούῃ γνώμην ἢ συμβουλὴν ἄλλου. Ὁ τοιοῦτος πολλάκις ματαιοπονεῖ, κατατρίβει χρόνον καὶ κόπον καὶ δαπάνας ἄνευ ἀποτελέσματος εὐαρέστου. Πάντοτε ἀβέλτερος καὶ ἐπιβλαβὴς πρὸς ἄλλους· ἐὰν ᾖ συζυγος, ὁ βίος καθίσταται ἄθλιος.

Χαίρεις ἔσο, ἄρθρον γὰρ ὑγιείας.

Φαιδρότης προσώπου, γαλήνη ψυχῆς.

Αἱ Μάγισσαι.

Κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας ἡ μαγικὴ ἐπεκράτει πολὺ ἐν Εὐρώπῃ. Ἡ δὲ δυτικὴ ἐκκλησία ἀπεινῶς καταδίωκε τὴν μαγείαν, ἣτις ἐξετελεῖτο ἰδίως παρὰ τῶν γυναικῶν. Ἐπιμώρουν ταύτας φρικτῶς διὰ καύσεως, καὶ διὰ ἀποκεφαλισμοῦ.

Τὸ 1631 ἐντὸς ἑνδεκα ἐτῶν ἐν τῇ ἐπισκοπῇ τῆς Ἑλβετικῆς Βασιλείας ἐκάησαν 600 περίπου μάγισσαι, ἐν δὲ τῇ τοῦ Βυρζβούργου ἐκάησαν 900 μάγισσαι. Ἡ τελευταία μάγισσα κατὰ τὸ 1871. Ὡσαύτως ἐν Ἰσπανίᾳ τὸ 1781. Ἐν Ἑλβετίᾳ τὸ 1782. Ἐν Πολωνίᾳ τὸ 1793 ἀπεκεφαλίσθησαν αἱ τελευταῖαι μάγισσαι.

Συστατικὴ χυμικὴ τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος.

Χυμικὸς ἐπιδέξις ἀναλύσας τὸ τοῦ ἀνθρώπου σῶμα ἐν ὠρίμῳ ἡλικίᾳ ἔχον βάρος 70 χιλιογράμμων, εὗρε συνιστάμενον ἐκ

44 χιλιογράμμων	ὀξυγόνου
7 »	ὕδρογόνου
1 »	ἄζωτου
1,75 »	τιτάνου
800 γραμμάρια	χλωρίου
100 »	φθορικοῦ (Fluor).
12 »	ἄνθρακος
800 »	φωσφόρου
100 »	θείου
80 »	ποτασίου
50 »	μαγνησίου
45 »	σιδήρου.